

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

יום הכיפורים

אין צריך נס - גם בדרך הטבע באה הגאולה תיכף ומיד

שיחות קודש

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה
מאה ושלוש עשר שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להתלמידים שיחי – ערב יום הכפורים לפני כל נדרי, ה'תנש"א

תרגום מאידית

דעולם הוה⁶.

ועד"ן בנוגע לתורה: תורה „לא בשמים היא“⁷, היא ניתנה דוקא בארץ הלזו התחתונה, והכה לפסוק דין נמסר דוקא לבניי – כנשמות בגופים למטה⁸. יתירה מזו: דוקא ה„יש הנברא“ בעוה"ז הגשמי קשור עם ה„יש האמיתי“ (עצמותו ומהותו ית'⁹), שמשפיע ומברך ונותן כח ליש הנברא, הגוף של יהודי¹⁰; וזה מתגלה ע"י עבודת יהודי עם גופו הגשמי¹¹.

וכפי¹² שזה מתבטא בענין שכר המצוות – כידוע פסק-דין¹³ הרמב"ן¹⁴, שתכלית השכר היא דוקא בזמן תחיית המתים כשהנשמות יחזרו למטה בעוה"ז, ויתלבשו שוב בגופים גשמיים; ז.א. שהשכר האלקי הנעלה ביותר יתקבל דוקא אצל יהודים כנשמות בגופים בעוה"ז הגשמי.

6 וטעם הדבר, כי „נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים“ – ראה בארוכה תניא פל"ו ואילך. וראה מכתב שבהערה 4.

7 נצבים ל, יב, וראה כ"מ נט, ב.

8 ראה קונטרס משיחת ש"פ האוניו, שבת שובה שנה זו ס"ח. וש"נ.

9 ביאורי הזוהר (לאדהאמ"צ) בשלה מג, ג, וראה ד"ה ולקחתם לכם תרס"א.

10 כידוע שההיבור דיש הנברא עם יש האמיתי הוא בעיקר בנוגע לגוף ישראל, אף שבכללות כן הוא בנוגע לכל הבריאה (ראה סה"ש תשמ"ה ח"ב ע' 520 הערה 42). ולהעיר שבחירת וכה העצמות הוא דוקא בהגוף (ראה סה"ש תורת שלום ע' 120 ואילך).

11 וגם זה הוא מהטעמים והמעלות שבמצוות מעשיות דוקא – ראה גם מכתב הנ"ל הערה ד"ה ומעלה זו . . . דוקא בגשמיות. וש"נ.

12 בהבארה להלן – ראה בארוכה מכתב הנ"ל וש"נ.

13 „דין“ – ע"ד הדין ומשפט דיוהכ"פ, „דאיתו רחמי“, בחי חסדים הנסתרם, כדלקמן בפנים.

14 בשער הגמול בסופו (בהוצאת שאוועל – ע' שט).

„וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל אהרן ואל בניו לאמר, כה תברכו את בני ישראל אמור להם, יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחונך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם“.

א. מובן מעצמו וגם פשוט (וכמדובר גם בשנים שלפנ"ג¹⁵), שכל הנמצאים כאן, נכללים בברכות ואיחולים לבביים מקרב ולב עמוק פנימה, שנאמרו לאחרי תפלת מנחה (עם כל הפרטים שבדבר);

ובהוספה – בקשר עם תלמידי הישיבה, שענינים ועסקים העיקרי הוא – לימוד התורה (יששכר¹⁶), כדלקמן.

ב. ויובן זה על-ידי תוספת ביאור בהאמור לעיל¹⁷, ששלימות העבודה של יהודי (כמודגש גם בערב יוהכ"פ וביוהכ"פ) היא דוקא כנשמה בגוף, בעולם הזה הגשמי, תחתון שאין תחתון למטה ממנו. באופן שבגוף ובגשמיות דוקא יגלו איך שהם כלי לרוחניות, עד שהקדושה הרוחנית דאלקות תחדור בגשמיות באופן גלוי.

וכפי שזה בא לידי ביטוי במעשה המצוות: שלימות קיום המצוות במעשה בפועל נפעל דוקא ע"י נשמה בגוף (שהוא בבחינת „תחתון“ בערך לנשמתו¹⁸), ודוקא בענינים גשמיים

1) נוסח ברכת כתיים – נשא ו, כב ואילך. וראה בארוכה בהברכה לאחרי תפלת מנחה בתחלתה.

2) ברכת עיוהכ"פ (להת' שיהיו) תשמ"ה, תש"נ. ועוד.

3) ראה ברכה לג, יה ופרש"י.

4) בהברכה לאחרי תפלת מנחה ס"ה, וראה בארוכה מכתב מוצש"ק כ"ה אלול ה'תש"נ.

5) ראה ב"ר פ"ח, יא. פ"ב, ח. וראה ת"א ג, ד ואילך. קונטרס ומעין מאמר טו. המשך תרס"ו ע' תצה. ובכ"מ.

ות"ת ברבים.

ד. מעלה זו של תלמידי הישיבה – יש לה שייכות מיוחדת עם יום הכפורים: ביוהכ"פ, "אחת בשנה"¹⁹, בני הנם, כנשמות בגופים – "דוגמת מלאכי השרת"²⁰, עד שמאירה בהם דרגת הקדושה דיוהכ"פ – "העשירי יהי קודש"²¹, עד קדש הקדשים.

ובעבודת ה': תכלית השלימות דתשובה עילאה היא ביוהכ"פ²², דביקות והתאחדות של יהודי עם הקב"ה, שנפעלת במיוחד ובגלוי ע"י התורה (ויוהכ"פ הוא יום נתינת לוחות האחרונות²³).

זאת אומרת, שביוהכ"פ ישנו חיבור של שני קצוות: כנשמות בגופים, קשור במדידה והגבלה, מתקשר יהודי עם דרגת הקדושה שלמעלה מכל מדידה והגבלה.

ע"ד האמור לעיל בנוגע לגילוי י"ג מדות הרחמים בעשרת ימי תשובה בכלל, שעליהם נאמר²⁴, "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב", ועאכו"כ כאשר נמצאים בסיום יום התשיעי, ובתוספת דיום העשירי יהי קודש, שבו היא שלימות גילוי י"ג מדות הרחמים, וביחד עם זה – הרי הם נמשכים ומתגלים דוקא במדידה והגבלה, עד בגשמיות העולם, ועד יתירה מזו: מתגלה גם איך הדין ומשפט שביוהכ"פ (גמר הדין דר"ה²⁵) –

ג. ובבני" גופא נמצא ענין זה בגלוי עוד יותר אצל בחורי ישיבה – שבהיותם נשמות בגופים (וגופים בריאים בשלימות עם רמ"ח איברים ושס"ה גידים), בעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו, חיייהם ועסקם הוא – לימוד התורה; עד באופן ש"תורתם אומנותם" (בלשון חז"ל¹⁵): אומנותם (המקצוע) הגשמית בעוה"ז הגשמי – היא תורה.

ותירה מזו: אצלם רואים בגלוי איך שה"עולם" (יש ומציאות העולם) בעצמו מסייע ועוזר בעבודת השם – וכביאור הרמב"ם (בהלכות תשובה¹⁶), שכוונת ותכלית היעודים הגשמיים בתורה היא בכדי שבנ"י יוכלו ללמוד תורה ולקיים מצוות במנוחת הנפש ומנוחת הגוף בתכלית השלימות, בלי בלבולים ח"ו. זאת אומרת, שיהודי צריך, "לראות" את המנוחה והרחבה בגשמיות עוה"ז כאמצעי לסייע לבנ"י בעבודת השם; ובהתאם לזה – צריך הוא גם לנצלה באופן המירבי; וענין זה נראה בפועל בבחור ישיבה: מסירים ממנו את דאגות עניני עוה"ז, דאגות הפרנסה וכיו"ב (אשר מסופקים לו ע"י הוריו, הנהלת הישיבה וכיו"ב), בכדי שיוכל ללמוד תורה מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף, עד באופן ש"אומנותו" (הגשמית) היא, "תורתו".

– בחורי ישיבה ודאי שאינם צריכים לביאור נוסף בהאמור; ואם אמנם צריכים לזה – הרי "תן לחכם" ויחכם עוד¹⁷, ובפרט שהנכם לומדים תורה בחבורה, במילא מתוסף (אפילו בדרך הטבע דעולם) בהצלחת הלימוד¹⁸, וכל המעלות הקשורות בתלמוד תורה דרבים

15) ראה שבת יא, א. ובכ"מ (וראה לקו"ש ח"ז ע' 305 הערה 22).

16) פ"ט ה"א.

17) משלי ט, ט.

18) עד ש"אין התורה נקנית אלא בחבורה" (ברכות סג, ב). וראה אבות פ"ו מ"ו. ועוד.

19) פ"פ תצוה. אחרי טז, ל.

20) טור או"ח סתר"ו (מפדר"א פמ"ו). שם סתר"ט. שו"ע אדה"ז שם ס"ט (מדבר" פ"ב, לו).

רמ"א ושו"ע אדה"ז שם ס"ט סתר"י.

21) לשון הכתוב – בחוקתי כז, לב.

22) נסמן בהברכה דלעיל עמ' 47 הערה 89.

23) תענית כז, ב ובפרש"י. גמרא שם ל, ב.

24) ישע"י נה, ו. ר"ה יח, א.

25) כמו שאומרים בתפלת ר"ה ויוהכ"פ (פי"ט

ונתנה תוקף) – "בראש השנה יכתובן וביום צום כיפור יחתמו". וראה ר"ה טז, א"ב. וראה מכתב ח"י אלול תשמ"ו הערה ד"ה לכתיבה ולהתימה. וש"נ (לקו"ש הכ"ט ע' 533).

ובעמדנו בהתחלת שנת תנש"א ר"ת תהא שנת אראנו נפלאות (ראשי תיבות שנתפרסמו ונתפשטו בתפוצות ישראל³¹): נס³² (ועד"ז - נפלאות) הוא מלשון רוממות והתנשאות³³, כמ"ש³⁴ „ארים נסיי“, „כמו הנס על ההרים“³⁵. ובעבודת האדם - עבודה והנהגה באופן נסי, למעלה מדרך הטבע; ויתירה מזו: „על ההרים“ (לא „בהרים“), למעלה אפילו ממעלת ה„הרים“. עד באופן, שהטבע עצמו מתעלה לדרגת נס.

וענין זה מתבטא בגלוי בחיי בחורי ישיבה, אשר הנם, כנשמות בגופים כפופים לחוקי הטבע בעוה"ז הגשמי - מורמים ברותניות „על ההרים“, בהיותם חדורים בתורה, „תורתם אומנתם“.

ז. ע"פ הנ"ל מובן שכל הברכות האמורות לעיל (לאחר תפלת מנחה) - ברכות והמשכות מלמעלה מעלה עד למטה³⁶ - שייכות ביתר שאת וביתר עז לתלמידי הישיבה.

ובפשטות: הקב"ה יברך אתכם שכל הענינים האמורים ימשכו בפשטות בגשמיות למטה מעשרה טפחים, כנשמות בגופים, ובפשטות - ברב טוב גשמי ורב טוב רוחני, ומתוך שמחה וטוב לבב.

כולל - הכחות לנצל את כל הברכות מתוך שמחה וטוב לבב.

ובמיוחד בנוגע לתלמידי הישיבה - שיתוסף בהצלחתכם בלימוד התורה,

הוא באופן ד„משפט . . דאיהו רחמי“²⁶, עד רחמים רבים שלמעלה ממדידה והגבלה, ואדרבה - למעלה גם מרחמים רבים גלויים, כיון שהדינים הנם באמת ובפנימיות - חסדים הנסתרים (שלמעלה מגדר גילוי²⁷), וע"י תשובה עילאה ביוהכ"פ ה"ה נמשכים ומתגלים בפשטות למטה מעשרה טפחים נשמות בגופים, ברב טוב גשמי ורוחני, באופן שרואים בגלוי איך שהדין הוא - דין עילאה (בדוגמת תשובה עילאה).

ה. בכל הנ"ל מתוספת הדגשה בקביעות שנה זו - שיוהכ"פ חל בשבת: גוסף על כל המעלות ד„שבת שבתון“²⁸ (עשירי יהי קודש), ישנם גם המעלות דקדושת יום השבת קודש (שביעי יהי קודש)²⁹.

ולהוסיף: נפסק להלכה ש„כשתבוא שבת היא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה“³⁰, ז.א. שביום השבת „מלאכתך של אומנתך (בעוה"ז הגשמי) גופא „עשויה“ ע"י הקב"ה; שזה מוסיף נתינת כח לתלמידי הישיבה בעבודתם במשך כל השנה, ללמוד תורה מתוך מנוחת הנפש והגוף, כיון ש„מלאכתך עשויה“, מספקים להם צרכיהם הגשמיים (כנ"ל סעיף ג).

ו. ענין זה מודגש יותר בשנה זו בכללותה - בבואנו משנת תש"נ, ר"ת תהא שנת נסים [ולפני זה - שנת תשמ"ט ידיך, ושנת תשמח, שנת הקהל],

(26) תק"ז בהקדמה („פתח אליהו“). ובנגלה דתורה - „ושפטו העדה והציילו העדה“ (ר"ה כו, א).

(27) ראה תניא פכ"ו (לג, א).

(28) אחרי טז, לא. אמור כג, לב.

(29) ולהעיר שגם שבת היא תשובה עילאה (אגה"ת פ"י, וראה בהברכה דלעיל ע' 48).

וידוע גם הישיכות דשבת לתורה - כמובן גם מנ"ש בגמרא (שבת פו, ב) דלכו"ע בשבת ניתנה תורה. ומנ"ש בזהר (ח"ג כט, א. ומרומז בשבת קיט, א. וראה לקי"ש ח"א ע' 40) דת"ח איקרי שבת.

(30) מכילתא ופרש"י יתרו כ, ט. וטושו"ע או"ח סט"ו ס"ח. שו"ע אה"י שם ס"ח. וראה סה"ש ה'תש"נ ח"ב ע' 645-6.

(31) להעיר מרמב"ם (הל' ממרים פ"א ה"א-ב, שם פ"ב ה"ב ואילך) שמנהגות שהנהיגו ב"ד הגדול נפשטו בכל ישראל יש עשה ול"ת בקיומם.

(32) הבבא להלן - ראה ס' השיחות תשמ"ט ח"א ע' 371 ואילך. מכתב וא"ו תשרי ה'תש"ב (סה"ש ה'תש"נ ח"ב ע' 722 ואילך).

(33) ראה מצויצ תהלים ס, ו. אוה"ת שה"ש ע' כט. בשלח ע' תרסה. סהמ"צ להצ"צ עג, א. ובכ"מ.

(34) ישע"י מט, כב.

(35) סהמ"צ שם. וראה סה"ש תשמ"ט שם הע' 19.

(36) וראה הברכה דלעיל בתחלתה שענין זה מודגש במיוחד בברכת כהנים.

והמשכה דהוי' בעולם („לעולם“), עד בעולם הזה התחתון שאין תחתון למטה ממנו (ועד"ו ב„עולם“ התחתון דבנ"מ⁴⁴ - גוף הגשמי); ובאופן ד„אמן ואמן“ - באופן דנצחון („גבורים נוצחים“, ע"ד „אנן ניצוחיאי“), ונצחון גם מלשון נצחיות, שממשיכים את העבודה - נשמות בגופים בלי הפסק כלל - בחיים נצחיים (כפס"ד הרמב"ן הנ"ל), תיכף ומיד ממש.

„ותחזינה עינינו“ בעבודת הכהן גדול בבית המקדש, „מקדש אד' כוננו ידיך“⁴⁵, ובמיוחד ביוהכ"פ - העבודה לפני ולפנים (- נוסף על „ונשלמה פרים שפתינו“⁴⁶ כזמן הזה, גם „פרים בפשטות).

ומקבלים את כל הברכות והצלחות על סדר הא"ב (כנדפס בסידור ומחזור⁴⁷ - השווה לכל נפש, ובמילא ה"ז מתקבל בכל נפש, אנשים נשים וטף, וכולם יחד). ותיכף ומיד ממש - קיום כל הברכות בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים, נשמות בגופים.

ועיקר הברכות - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו. ו„בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו“⁴⁸, באים כל בני, מכל קצוות וארבע כנפות תבל - לארץ ישראל, בירושלים עיה"ק, להר הבית ולבית המקדש, ולקדש הקדשים.

ועוד ועיקר - תיכף ומיד ממש, אמן ואמן.

⁴⁴ ס"ט, וש"ג.

⁴⁵ „עולם קטן זה האדם“ - תנחומא פקודי ג. תקו"ז תס"ט (ק, א). וראה אדר"ג פל"א, ג. קה"ר א. ד. וח"א קלד, ב. ועוד.

⁴⁶ בשלה טו, יז ובפרש"י.

⁴⁷ הושע יד, ג.

⁴⁸ בתפלת מוסף (דציבור) דיוהכ"פ.

⁴⁹ בא י, ט.

באופן ד„לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא“³⁷ (דין ומשפט - בחי' מדידה והגבלה בתורה עצמה), וגם באופן ד„דרוש וקבל שכר“³⁸ (שלמעלה ממדידה והגבלה), כמ"ש³⁹ „יגדיל תורה ויאדיר“, עד - למעלה מכל מדידה והגבלה⁴⁰. וכל זה כהכנה מתאימה להגילוי שלמעלה ממדוה"ג ד„שבת שבתון“, „אחת בשנה“.

ועוד והוא העיקר: כל זה מקדים ומזרז עוד יותר - ותיכף ומיד (כיון ש„אחכה לו בכל יום שיבוא“⁴¹) - גאולה האמיתית והשלימה (שאו יהיו תכלית ושלימות כל ענינים הנ"ל, כולל - כל המעלות דשביעי (יום השבת) בשלימות, וכל המעלות דעשירי (יוהכ"פ) בשלימות) - ע"י משיח צדקנו

- שעליו נאמר (במזמור פט בתהלים)⁴² „מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו“.

וסיום וחותם המזמור⁴³ - „ברוך ה' לעולם אמן ואמן“: שנשפעת הברכה

(37) יומא כו, א.

(38) סוטה מד, א. וש"ג.

(39) ישעי' מב, כא. חולין טו, ב.

(40) להעיר שגם בהפסוק „יגדיל תורה ויאדיר“ - ב' פירושים מן הקצה אל הקצה: א דקאי על לימוד עם תשב"ר (רמב"ם הל' ת"ת ס"ב) - שהוא לימוד דוקא במדוה"ג (בהתאם לדעת התינוקות). ב דקאי על לימוד שאינו נוגע הלכה למעשה (חולין טו, ב), ובלשון חז"ל „דרוש וקבל שכר“ (כפנים) - היינו לימוד באופן שלמעלה ממדוה"ג.

וע"פ המבואר בפנים אולי יש לבאר דשלימות ענין התורה היא כשמחברת ב' הענינים דגבול ובל"ג גבול (כפי שזה מתבטא במיוחד אצל תלמידי ישיבה).

(41) נוסח „אני מאמין“, וראה לקו"ש ח"ג ע' 394.

(42) פסוק כא. - וקאי על משיח צדקנו שבא בהיסח הדעת, כמו מציאה (סנהדרין צו, א).

(43) בהבא להלן - ראה בהברכה דלעיל ע' 49

(* יודוע שב' פירושים בפרט אחד שייכים זה לזה (ראה לקו"ש ח"ג ע' 782 ויש"ג).

בס"ד. ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ערב יום הכפורים ה'תשנ"ב

בבית הכנסת, לאחר תפילת מנחה

(תרגום חפשי - בלתי מוגה)

[כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה להכריז אודות זמן תפילת ערבית].

א. אם על כל מעמד ומצב אמרה תורה ש„פותחין בברכה“¹ - על אחת כמה וכמה כשנמצאים במעמד ומצב בלתי רגיל, הן מצד הזמן והן מצד המקום, וכמו־כן מצד ענינים מיוחדים שמתווספים עתה, ענינים מיוחדים הן באורך והן ברוחב, הן בעומק והן בגובה, [לפעמים מצינו שעומק וגובה נחשבים ל"ב' ענינים, ולפעמים - לענין אחד מפני ש„נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן“² (שזהו תנאי וכלל בכל עניני תיקון וקדושה, דלא רק ש„סופן נעוץ בתחילתן“ אלא גם „תחילתן בסופן“ בכדי שה„סופן“ יהי בכל התוקף הדרוש), ואילו גבי אורך ורוחב לא מצינו כן], שאז ההכרח ופסק־דין התורה לפתוח בברכה הוא ביתר שאת ויתר עז [גם מצד שאז אותו הטעם המחייב לפתוח תמיד בברכה הוא ביתר שאת וביתר עז]:

ב. נמצאים אנו עתה בזמן מיוחד - ב„עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים“³. וגודל המעלה שבימים אלו יובן - בהקדים הביאור בדיוק לשון חז"ל (כמדובר כמה פעמים) „עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים“:

דלכאורה, הרי „בין ראש השנה ליום הכפורים“ ישנם במציאות רק שבע ימים, ולא „עשרה“!

ונתבאר בזה (במק"א) - שבב' ימי ר"ה (ועד"ז ביום הכפורים, כדלקמן) ישנם ב' ענינים: א) זה שהם ימי תשובה, ומצד זה הם חלק בלתי נפרד מה'ד' ימים שביניהם, ולכן הם נחשבים כולם יחדיו לעשרת ימי תשובה. ב) ענינו המיוחד של ר"ה - היותו ה„ראש“ של כל ימי השנה, בדוגמת ראש בפשטות הכולל ומשפיע על כל איברי הגוף (ועד"ז בנוגע ליוה"כ). ומצד זה הרי הוא למעלה מהעשׂיית, שלכן הם אך ורק - „ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים“.

והנה, מלשון המאמר חז"ל „עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים“, מוכח, שהם לא שני ענינים נפרדים לגמרי (ללא שייכות ביניהם, כנ"ל), אלא שזהו (המשך ו)ענין אחד - שישנם „עשרה ימים“, „בין ר"ה ליוה"כ“

כלומר - אף שבמציאות ישנם אך ורק שבעה ימים, הרי ידוע, שפסק־דין התורה יש בכחו לשנות את מציאות העולם (כשיש צורך בכך). ומזה מובן גם לענינו, שמכיון שהתושבע"פ פוסקת שישנם „עשרה ימים בין ר"ה ליוה"כ“, הרי זה משנה את מציאות העולם, כך שבשבעת הימים „שבין ר"ה ליוה"כ“ - נעשית הוספה, ועד שיש בהם את כל הענינים ד„עשרה ימים“, כולל גם (מעין) הענינים דראש השנה ויום הכפורים.

ועפ"ז נמצא, שבכל יום משבעת הימים „שבין ראש השנה ליום הכפורים“ ישנו - לא רק הענין דעשׂיית, הענין המשותף בכל ה„עשרה ימים“ (הענין ה'א' הנ"ל), אלא

3) ראה ית, א. וש"נ.

4) ראה לקו"ש חכ"ט ע' 203 ואילך. וש"נ.

5) ראה ירושלמי כתובות פ"א ה"ב. וש"נ.

1) ע"פ פתיחת אגרת הראשונה באגה"ק

שבתניא. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 641 בהערה. וש"נ.

2) ספר יצירה פ"א מ"ז.

יתירה מזו - גם שאר הענינים ד"עשרה ימים", עניני ר"ה ויוה"כ המיוחדים להם (שהם למע' מכללות הענין דעשי"ת, "שבין ר"ה ליוה"כ", הענין ה'ב' הנ"ל), שגם הם נמשכים (בשבעת הימים, "שבין ראש השנה ליום הכפורים").

וענינים אלו ישנם בכל יום מעשי"ת - לא רק בתור הוספה על העיקר (מצד שינוי המציאות הנעשה ע"י פסקידין התורה), אלא בתור חלק בלתי נפרד מהעיקר, שנעשים ענין עיקרי בכל יום מעשי"ת -

דכמו שבפשטות (מצד הענין המשותף בכל ה"עשרה ימים", הענין ה'א'), הרי, התחלת העשי"ת הוא בר"ה, וסיומום הוא ביוה"כ, שזוה מובן שבכל יום מעשי"ת ישנם ג"כ עניני ר"ה ויוה"כ - בתור חלק עיקרי מעשי"ת, כהתחלה והסיום בכל ענין - כמו"כ הוא בנוגע לעניני ר"ה ויוה"כ המיוחדים להם (הענין ה'ב' הנ"ל), שגם הם (נמשכים ו)ישנם בכל יום מעשי"ת - בתור ענין עיקרי!

ג. ועפ"ז מובן גודל המעלה דכל יום מעשי"ת - שיש בו גם (מעין) הענין המיוחד דר"ה (הענין ה'ב' הנ"ל), אשר, ענין זה הוא למעלה מכל העשרה ימים, כולל גם - למעלה מהעשרה ימים כפי שהם כוללים את ר"ה ויוה"כ, הן בפשטות, והן כפי שכל יום מעשי"ת יש בו את הענין דר"ה ויוה"כ מצד שהם ההתחלה והסיום דכל עשי"ת, (שכן, כל זה נכלל בענין ה'א' הנ"ל),

וכמוכן בפשטות, דמכיון שענין זה שבר"ה (ענין ה'ב') הוא - היותו ה"ראש" שמנהיג את כל ימות השנה (כנ"ל), הרי אם הוא המנהיג ויש לו מה לומר' (אויב ער האט וואָס צו זאָגן) בנוגע לכל איברי הגוף (כל ימות השנה) - עאכו"כ שהוא המנהיג של "חלקי הראש" שבשנה (עניני ראש השנה שבכל יום מעשי"ת). ואם"כ מובן, שלהיותו הראש והמנהיג שלהם הרי הוא למעלה מהם,

ואעפ"כ, כאמור, גם (מעין) ענין זה שבר"ה נמשך בכל יום מעשי"ת!

ד. ועד"ז יש לומר גם בנוגע ליום הכפורים, שנקרא גם בשם, "ראש השנה" (כדמצינו ביהוקאל⁶), ומבואר בזה בלקוטי-תורת⁷ (מיוסד על כתבי האריז"ל) שהפנימיות דר"ה היא דוקא ביוה"כ.

וממילא מובן שענין זה שביוה"כ - הפנימיות דר"ה - הוא למעלה מכל עשרת ימי תשובה, כולל גם - למעלה מהעשרה ימים כפי שיוה"כ נכלל בהם, הן בפשטות, והן מענינו של יוה"כ שבכל יום מעשי"ת. וכאמור, דאם יוה"כ הוא ה"ראש" והמנהיג הפנימי (עם כל השטרעם המיוחד שביוה"כ, גם לגבי ר"ה) דכל ימות השנה - עאכו"כ שהוא ה"ראש" והמנהיג דעניני יוה"כ שבשנה (היוה"כ שבכל יום מעשי"ת). ואם"כ מובן, שלהיותו ה"ראש" שלהם הרי הוא למעלה מהם,

[- אעפ"ש שלכאורה, עניני יוה"כ (עצמו, וזוה מובן גם בנוגע לעניני יוה"כ שבעשי"ת הנ"ל) הם למעלה מראש השנה (כולל גם מר"ה שביוה"כ), וכמוכן בפשטות - דאם בכל עניני קדושה ישנו הכלל ד"מעלין בקדש"⁸ - לא רק מיום ליום אלא עלי' מרגע לרגע - עאכו"כ כשמדובר בקדושת ר"ה ויוה"כ, שהיא קדושה הכי נעלית, ועד כדי כך, שהיא נעשית ה"ראש" והמנהיג (אָגן אָנפירער") דכל הקדושות במשך כל השנה, כולל קדושות היו"ט שבשנה, הן סוכות והן פסח והן זמן תורתנו, שה"ראש" שלהן הוא בר"ה, וה"ראש הפנימי" שלהן הוא ביוה"כ - שודאי בקדושה זו

7 דרושי ר"ה נח, א. סד, א.
8 ברכות כה, א. וש"נ.

6 מ, א. וראה תוד"ה ואת - נדרים כג, ב.
ראש סוף יומא.

נעשה, "מעלין בקדש" מרגע לרגע, וממילא מובן שיוה"כ הוא למעלה מר"ה - אעפ"כ - הענין דראש-השנה שבויה"כ הוא למעלה מעניני יוה"כ שבעשי"ת (הנ"ל), משום שזה שיוה"כ הוא הפנימיות דר"ה (ר"ה שבויה"כ) - הרי זה ניכר ושייך גם לדרגה הכי נעלית שבויה"כ, שלמעלה מכל הענינים האמורים], ואעפ"כ - גם (מעין) ענין נעלה זה שבויה"כ ישנו בכל יום מעשי"ת! ועל-פי כל האמור - מובן גדול ההפלאה שב, "עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ", הזמן בו אנו נמצאים.

ה. ומובן, שלכל לראש, צריך כל אחד ואחת - אנשים נשים וטף, להוציא לימוד והוראה בנוגע למעשה בפועל מכל האמור לעיל.

ובמכ"ש וק"ו מתורת הבעש"ט הידועה, בה הדגיש, שמכל דבר (אפילו במציאות העולם) שיהודי רואה, שומע את הנאמר, או חושב אודותיו - עליו ללמוד הוראה בנוגע לעבודה ה', שהיא תכלית בריאתו - „אני נבראתי לשמש את קוני"10, ועל אחת כמה וכמה ביתר שאת ויתר עז - מכל ענין בתורה, שהרי תורה ענינה שהיא משנה את מציאות העולם.

וע"ד המובא בטור בתחילת הלכות ר"ה¹¹, שאופי של אומה זו הוא, שעוד בערב ר"ה הם בטוחים שהקב"ה יעשה להם נס ויזכו בדין, שענין זה נעשה בכח התורה, שבכחה לשנות את מציאות העולם. וזהו גם דיוק הלשון „אומה זו", כידוע הפתגם דר' סעדי' גאון¹², „אין אומתנו אומה אלא בתורתה!"

[וענין זה - שהתורה בכחה לשנות מציאות, הוא במיוחד כשהמציאות (הקודמת) היתה מציאות חזקה, ועד למציאות דקדושה, שאז דרוש ביותר כח התורה בכדי לשנות מציאות כזו. (ובדוגמת המבואר כמה פעמים בנוגע למעלה דבעלי תשובה על צדיקים גמורים, משום שבהם מודגש ביותר שינוי המציאות הקודמת, ובלשון הרס"ג¹³ - „עיקר בריאת האדם כו' לשבר מדות כו' הטבעיות שלו", או כהנוסחא השנ"י¹⁴, „לשנות טבע מדותיו").]

וכל זה (הן מעלת הזמן, וממילא גודל הצורך בלימוד ההוראה מזה לפועל) הוא בהדגשה יתירה בעמדתנו לאחר העבודה דיום א' דר"ה על כל פרטי, ולאחרי העבודה דיום שני דר"ה, ומאז ממשיכים באופן דהלוך ומוסיף ואור בכל הענינים האמורים - בכל יום מה, "עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ".

ובמיוחד שעברו כבר רוב עשי"ת, ועד ל„רובו ככולו"¹⁵ - שהרי נמצאים עתה בסוף היום התשיעי דעשי"ת, הקשור ושייך במיוחד ליום העשירי.

ו. והנה, הקשר והשייכות בין התשיעי והעשירי בתשרי - ניכרת ומודגשת בפשטות, בענינים הכי גשמיים:

בנוגע לשער הענינים דתשיעי ועשירי, ולדוגמא - כשמדובר אודות פעולת האדם שהיא באופן ובדרגה ד„תשיעי", ורוצים להוכיח שהיא שייכת ושיש בה מעין פעולה שדרגתה וענינה הוא „עשירי", הרי אז יש צורך בהבאת ראיות ופירושים ולימודים וכו'; אך בנדון-דידן - השייכות דתשיעי ועשירי בתשרי, אין צורך בהבאת ראיות מענינים רוחניים, עאכ"כ לא מענינים הכי רוחניים (כתוכנו וענינו של „עשירי"),

(9) „היום יום" ט' אייר ובכ"מ.

(10) משנה וברייתא סוף קדושין.

(11) אר"ה סו"ס תקפא.

(12) אמנות ודעות מאמר שלישי פ"ז.

(13) הובא בכש"ט סכ"ד (ד, סע"ד ואילך).

(14) לקי"ד ח"א נו, א ואילך. וראה „התמים" ח"ג

ע' סו ואילך. אג"ק אדמ"ר מזויר"צ ח"ג ע' תנה.

(15) נזיר מב, רע"א. וש"נ.

אלא הראי' על כך היא דוקא מאכילה ושתי' גשמית!
 וכפשטות ההלכה¹⁶: „כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב" כאילו התנהג באותה
 ההנהגה בב' הימים ד,תשיעי ועשירי!" כולל גם - כפי שה,עשירי" הוא יום בפני עצמו!
 והראי' וההוכחה על זה ניכרת מיד כשמתבוננים (בשעת מ'גיש א' קוק אויף א'
 אידן") בהנהגתו של כל יהודי „בתשיעי" בתשרי, אנשים ונשים, וגם טף - ילדי
 ישראל „נער ישראל ואוהבהו"¹⁷, דמכיון שנודלו להורים יהודיים, ונתחנכו על ידם
 כדבעי מיד משנולדו - הרי מיד באכילה ושתי' שלהם בתשיעי בתשרי ניכר בגלוי
 שהיא „כפי שיעור ב' ימים"¹⁸ - השייכות והקשר דיומ זה עם היום העשירי.
 - דאילו בנוגע ל„תענית" דעשירי, הרי בקטנים זה תלוי בכמה וכמה תנאים,
 ומתעוררת שאלה בדבר האם מותר בכלל להרשות להם להתענות, מצד החשש דפקוח
 נפש - שדוחה את כל התורה כולה¹⁹.

ז. ולהעיר, דזה שפקוח נפש דוחה את כל התורה, אין הפירוש בזה דחיי-התורה
 כפשוטה, ח"ו. דאף שבפועל דוחים קיום הלכה מסויימת בגלל הפקוח נפש, הרי דחי'
 זו גופא היא בשביל התורה, כמודגש במאחז"ל גבי שבת²⁰ - „חלל עליו שבת אחת
 כדי שישמור שבתות הרבה!"

ועד"ו הוא בנוגע לשאר מצוות התורה, דאם נדחה קיומה של מצוה מסויימת מצד
 פקוח נפש, הרי, לא זו בלבד שהדחי' אינה אלא ל„רגע קטן עזבתיך"²¹, אלא אדרבה,
 ירידה זו גופא היא בשביל העלי' שלאחרי, עלי' למעמד ומצב נעלה יותר - הן
 מהמעמד ומצב דקודם הדחי', והן - יתירה מזו - מהמעמד ומצב שהי' אילו הי'
 מתקיים הדבר-תורה בפשטות, ללא דחי'!

וכידוע הפירוש גדולי ישראל בלשון דפקוח נפש דוחה את כל התורה, שאין זו
 דחייית התורה, אלא אדרבה, התורה „נדחית" למעמד ומצב נעלה יותר, שכן בזכותה
 (בזכות דינ-התורה ד,פקוח נפש דוחה") היהודי - שמצד עצם מציאותו הוא למעלה
 מתורה נשאר בחיים!

[ועלי' ה,דחי'" זו כוללת בדרך-ממילא את העלי' האמורה (העלי' בשמירת התורה),
 שכן, דבר ברור הוא, שמכיון שהיהודי נשאר בחיים הרי הוא ממלא את חיייו בשמירת
 „שבתות הרבה", ריבוי הלכות וריבוי ענינים].

וממילא מובן, שאין זו דחי' אמיתית, אלא אדרבה - ענין זה הוא מוכרח בכדי
 להגיע לאופן נעלה יותר בקיום התורה גופא, ועד למעלת התורה כפי שהיא קשורה
 עם תשובה עילאה. וכדאיתא בתניא²² ובארוכה במאמרי חסידות, שענינה של תשובה-
 עילאה הוא יחוד המוחין באופן דיחוד פנימי, שזהו לימוד התורה בפנימיות, ובאופן
 של התמסרות ללימוד („מיט אן איבערגעבנקייט"), שאז ה,יחוד נפלא"²³ שנעשה בין
 המשכיל המושכל והשכל הוא ביתר שאת ויתר עז.

- ובודאי לא יצטרך אף יהודי להגיע לפי' זה של גדולי ישראל בהענין דפקוח נפש,
 מכין שכל א' יוכל לקיים בפועל („דורכפירן") את התענית דיוה"כ בפשטות, לפי ההלכה.
 ח. אלא שמכיון שמשח צדקנו יבוא עוד בתשיעי בתשרי בשנת תשנ"ב - הרי

(20) שם פה, ב. וש"נ.

(21) ישעי' נד, ז.

(22) אגה"ת ספ"ח ואילך.

(23) ראה תניא פ"ה.

(16) יומא פא, ב. וש"נ.

(17) הושע יא, א וראה לקר"ש חכ"א ע' 20. וש"נ.

(18) פע"ח שער יוהכ"פ פ"א. סידור אדה"ז

לאחרי סדר כפרות.

(19) ראה יומא פב, א. ועוד.

תשתנה ההלכה בתורה בנוגע להנהגה ביוה"כ.
ובדוגמת יוה"כ בחנוכת בית ראשון²⁴, שההלכה היתה שצריך להיות הענין דאכילה ושת"י ביוה"כ - כמו-כן נמשך מיוה"כ הוא ביוה"כ זה, דמכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", ועאכו"כ בעמדנו בזמן ד"עת רצון" דתשיעי בתשרי, שאו ודאי הצפ"ו והגעגועים לביאת משיח צדקנו הם ביתר שאת ויתר עז - זוכים לגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד!

ובזה מיתוסף - בעמדנו לאחרי כל חודש אלול "אני לדודי ודודי לי"²⁵, אשר, מתי ניכר בגלוי, ביתר שאת וביתר עז ובדיוק - ש"אני לדודי", ומתי ניכר בגלוי ש"דודי לי" - הרי זה דוקא במעמד ומצב דהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו!... וכאמור, זוכים לזה בתשיעי בתשרי זה עוד לפני אכילת הסעודות דתשיעי בתשרי [כולל הסעודה שעל-ייה נעשה עיקר הענין הנ"ל (הקשר והשייכות דתשיעי ועשירי) - סעודה המפסקת, להיותה הקרובה ביותר לעשירי בתשרי], כיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא" כולל גם את הפירוש²⁶, "אחכה לו שיבוא בכל יום", ד"בכל יום" פירושו בכללותו של היום - בכל רגע מהיום החל מהרגע הראשון שבו, וכמדובר בארוכה בענין, "בכל מכל כל". ולהעיר, ד"בכל מכל כל" הם שלשת לשונות הברכה שהקב"ה בריך את שלשת האבות²⁷ - כל אחד מהם, ושלשתם גם יחד.

וכיון שהם האבות דכל בני-ישראל, הרי מובן, שמהם נמשכים ברכות אלו לכל ישראל, אנשים נשים וטף, כמובן מנוסה ברכת המזון ("כמו שברך את אבותינו אברהם יצחק ויעקב בכל מכל כל כן יברך אותנו כו").

ובזה נכלל ג"כ ה"טף" - ברגע שהגיע לכך שאינו יוצא י"ח באמירת "ברוך רחמנא" (שברא, "האי פיתא") בלבד, אלא הוא מברך את כל ברכת המזון.

ובפרט שיש לו סידור פרטי משלו כמדובר כמה פעמים²⁸, שאו מתוספת בזה החביבות שיש מדבר פרטי ("צו אן אייגענער זאך"), כיון שזהו דבר פרטי של נפשו האלקית, "חלק אלקה ממעל ממש"²⁹. ועד שזה חודר גם בגופו, כנראה במוחש - שכשילד קטן (או ילדה קטנה) יש סידור פרטי, יש לו בזה חשיבות מיוחדת וחביבות מיוחדת, ועד"ז לקופת הצדקה ולתהלים ולשאר ספרי-קדושה שיש לו].

ט. ועוד והוא העיקר, שנוכה לגילוי דעשירי - "העשירי יהי קדש"³⁰, שזהו כללות הענין דגאולה האמיתית והשלימה, שאו יתגלה בכל העולם כולו הענין ד"עשירי"!

דבנוגע לבני ישראל - מאי קמ"ל!... זהו טבעו של כל יהודי שצריכים להיות אצלו בשלימות כל עשר כחות הנפש הן במחשבה הן בדיבור והן במעשה;

החידוש דהגאולה הוא - שמהיהודי נמשך על-דרך-ה בחלקו בעולם, וכפי שכבר הותחל בזה בשנים שלפני-זה, שנפעל כבר בכל חלקי העולם - כולל אומות-העולם (ועד למין החי, מין הצומח, ועד למין הדומם), שהמחשבה דבור ומעשה שלהם חדורים בענין ד"העשירי יהי קדש".

ועד"ז מה שכתוב בנוגע לענין בלתי רצוי, שלעת"ל לא יהי צורך שיהודי שני יעורר על כך, כיון ש"אבן מקיר תזעק"³¹, חלקו בעולם עצמו מעורר על כך - כמו-כן יהי,

(28) ראה לקו"ש ח"ד ע' 279. ועוד.

(29) תניא רפ"ב.

(30) בחוקותי כו, לב.

(31) בחוקי ב, יא.

(24) מ"ק ט, א.

(25) שה"ש ו, ג.

(26) ראה גם לקו"ש חכ"ג ע' 397 ואילך.

(27) ב"ב טז, ס"ב ואילך.

והוא העיקר, ש„אבן מקיר תזעק“ באופן רצוי דוקא. ע"ד מה שמצינו בר' עקיבא³², שלמד שירי-השירים מתוך דמעות - שהיו אלו דמעות (לא מצד ענין בלתי רצוי, אלא אדרבה, דמעות) של שמחה הכי גדולה, עד כדי כך שאפילו המוח דר"ע - אשר „כולהו אליבא דר"ע“³³ - לא יכל לסבלה.

ולעזיר מהקשר דר"ע עם יום הכפורים, שאז אמרים את הפיוטים דעשרה הרוגי מלכות ש„אין כל ברי' יכולה לעמוד במחיצתן“³⁴, שר"ע הוא אחד מהם. יו"ד. ויהי רצון, שמכאן ולהבא, ותיכף ומיד עוד בתשיעי בתשרי זה - יקיים בכל א' מהם „הקיצו ורננו שוכני עפר“³⁵,

ובנוגע לכל אלו הנמצאים עתה נשמות בגופים, הרי זה דבר הכי פשוט שמכאן ולהבא, ותיכף ומיד, נמשכת בהם תוספת בריאות - חיים נצחיים. ובפרט כשנמצאים כבר לאחרי שנתקיים בכאו"א מישראל „נכתבין ונחתמין לאלתר“³⁶ - בכל הספרים שמוזכרים בתפלת „אבינו מלכנו“, החל מ„ספר חיים“, ו„ספר חיים טובים“, ועד לחיים טובים ומתוקים, אשר, מתקנות אמיתית שייכת אך ורק כשה„חיים טובים“ נמשכים אח"כ באופן דחיים נצחיים!

ובמילא מובן, שמיום התשיעי בתשרי ב„הי' תהא שנת נפלאות בו“ ממשכים מיד בחיים נצחיים, נשמות בגופים דוקא. ואדרבה - ביחד עם אלו ש„לרגע קטן“ נעשו לנשמות למעלה מגופים, כיון שכל א' מהם חוזר לגוף שלו. ובפרט שמדובר בצדיקים וגדולי ישראל, שלאמיתתו של דבר - נכללים בזה כל בני ישראל!

יא. ובכל זה מיתוסף גם מצד המקום (כנ"ל) - שנמצאים עתה בבית הכנסת ובבית המדרש, ובבית של מעשים טובים.

ובהדגשה יתירה בזמן זה, עשיית, שכן, זהו ענינו של יהודי בעשיית - להרבות במעשים טובים, ובמיוחד בנתינת צדקה לזולת.

ובהוספה - שבעשיית במיוחד לא מסתפקים בנתינת צדקה באופן ד„אי אתה מצווה עליו לעשרו“³⁷, מכיון שהצדקה בימים אלו היא בדוגמת (וקשורה עם) סיפוק הצרכים דר"ה, שאז הצרכים הם לא סתם לחם וסתם בשר, אלא לחם דגים ובשר מעין דלעת"ל, ובלשון הכתוב³⁸, „אכלו משמנים ושתו ממתקים“. כי קדוש היום לאדוננו. ומכיון שטעם הדבר הוא „קדוש היום“, הרי מובן, שכן הוא - ועל אחת כמה וכמה - (בנוגע ליוה"כ שקדושתו גדולה מקדושת ר"ה - הקדושה ד„אחת בשנה“³⁹, ולכן הצדקה דעשיית היא, שממלאים את רצונו של כל יהודי עד לאופן ד„אתה מחוייב לעשרו“.

יב. וענין זה הוא ביתר שאת ויתר עז בנוגע להקב"ה - שהוא ממלא את רצונם של כאו"א מישראל, אנשים נשים וטף, שלאמיתתו של דבר - הרי אפילו כשהם חושבים מדברים ועושים בענינים אחרים - רצונם הפנימי והאמיתי שבו הם מונחים, הוא (כפסק-דין הרמב"ם⁴⁰ הידוע), קיום רצון הקב"ה!

והרי רצון הקב"ה הוא, כפי שגילה בתורתו (וונשיא דורנו הכריז זאת) - שכבר „כלו" כל הקיצין! ויתירה מזו - ישנו כבר גם הענין ד„עמדו הכן כולכם“⁴², ובאופן

(37) כתובות טז, ב.

(38) נחמ"ה, יו"ד.

(39) ס"פ תצוה. אחרי טז, לד.

(40) הל' גירושין ספ"ב.

(41) סנהדרין צז, ב.

(42) ראה אג"ק אדמור" מהררי"צ ח"ד ריש ע'

(32) ראה מדרש הנעלם וירא צה, ב. ט"ז באו"ח
סרפ"ח סק"ב (בשם ז"ח).

(33) סנהדרין פו, רע"א.

(34) פסחים ג, א. וש"נ.

(35) ישע"י כו, יט.

(36) ראה ר"ה טז, ב.

של שלימות;

הדבר היחידי שחסר עדיין הוא - עצם התנועה דהייצאה מן הגלות אל הגאולה, שצריכה להיות תיכף ומיד כהרף עין!... ותנועה זו צריכה להיות בדרך הטבע, היינו, שאין צורך להגיע לנס גלוי, ואפילו לא לנס נסתר -

מכיון שנמצאים כבר לאחר שבעברנו את כל השנים עד עתה, ולאחרי שזכינו ללמוד פנימיות התורה בכלל, ופנימיות התורה מנשיא דורנו בפרט, אשר כשמו כן הוא - שהוסיף בפנימיות התורה (יוסף), נוסף לזה שפעל שלימוד פנימיות התורה יהי מתוך שמחה וצחוק (יצחק), ועד לצחוק באופן ד"ימלא שחוק פיננו ולשונו רנה"⁴³.

ואע"פ ש"ימלא שחוק פיננו" (בלשון עתיד) שייך לזמן דהגאולה האמיתית והשלימה בלבד, הרי מצינו בגמ' מעשה בפועל (שהתוקף בזה הוא יותר מסתם פסק-דין, ד"מעשה רב"⁴⁴) שכשראו שיהודי ממלא פיו שחוק שאלוהו - היתכן?! והיהודי ענה על כך - „אנא תפלין מנחנא"⁴⁵, היינו, שהוא מקיים כעת מצוה!!

ובמילא, אינו צריך להכנס לבירורים ולהביא ראיות להנהגתו וכו', מפני שברגע שיהודי מקיים מצוה - הרי הוא מקבל מהקב"ה ש"ימלא שחוק פיננו ולשונו רנה! ויתירה מזו - ממנו נמשך ענין זה בכל בני ביתו, ועד לחלקו בעולם שכל א' מהם הוא במצב ד"ימלא שחוק פיננו!"

ובזה מיתוסף עוד יותר בבואנו עתה לאחר התשובה דעשי"ת (הבאה לאחר התשובה שלפני-זה), שענינה הוא תשובה עילאה, פנימיות התשובה שהיא מתוך שמחה דוקא⁴⁶. ועד שבדרגה זו אין צורך ב"עת רצון" באופן ד"תענית", אלא ה"עת רצון" קשורה דוקא עם סעודת לויתן ושור הבר ויין המשומר.

יג. וכמדובר - זוכים ביה"כ זה לסעוד מהסעודה האמורה, ע"ד יוה"כ חנוכה בית ראשון, שאז הקב"ה הכריז בתורתו שביום זה צריכה להיות אכילה ושת"י, ועד שזה נעשה סיפור בתושבע"פ, שהתוקף בזה הוא עוד יותר מסתם הלכה פסוקה - "מעשה רב", כדאיתא בבבא-בבא⁴⁷.

[להעיר, שבבא-בבא קשורה לזמננו במיוחד, כדאיתא בהר"ה⁴⁸, ששלשת הבבות הם כנגד ג' בתי מקדשות, ובבא-בבא היא כנגד בית המקדש השלישי, "מקדש אדני-כוננו ידך"⁴⁹].

ועד כדי כך, שהסעודה האמורה היתה מתוך שמחה הכי גדולה, למעלה מכל מדידה והגבלה - כולל גם למע' משמחת פורים.

ואף שידוע הפירוש ב"כפורים", בכ"ף הדמיון⁵⁰ - שיה"כ אינו אלא בדומה לפורים, כיון שפורים הוא נעלה יותר (שלכן, כל עניניו נמשכים וחודרים באכילה ושת"י גשמית דוקא), הרי (מהאי טעמא גופא) בענינו - שה"עת רצון" דיה"כ יתבטא לא בתענית אלא בסעודה האמורה (ע"ד בית ראשון), הכ"ף הדמיון הוא למעליותא - שיה"כ אנו אלא דומה לפורים להיותו למעלה מפורים, כיון שבו זוכים לשמחה הכי גדולה, השמחה שהובטחה לכאור"א מאתנו בתוך כלל ישראל, שמחת הגאולה האמיתית והשלימה!

47 ראה זח"ג קצח, א. לקו"ש הכ"ו ע' 150

ואילך. וש"ב.

48 בשלה טו, ז.

49 תקו"ז תכ"א (נו, ב). וראה תו"א מג"א צה,

סע"ד ואילך. צט, ד ואילך. ובכ"מ.

רעט. „היום יום" ט"ו טבת.

43 תהלים קכו, ב.

44 ראה ב"ב קל, ב.

45 ברכות ל, טע"ב.

46 ראה תניא אגה"ת פ"א.

ובפרט ע"י הקדמת העבודה דתשובה-עילאה, שהיא דוקא מתוך שמחה, ושוללת תענית וכיו"ב.

וכמובן מהפסק-דין, שלתלמיד-חכם ובפרט למי שתורתו אומנתו אסור לערוך תעניות, שהטעם על זה הוא (כסיום המאחז"ל) מפני ש, נבאקא חוטא⁵⁵, היינו, שע"י תעניתו נחסר (חטא מלשון חסרון⁵¹) בהתמדה ושקידה שלו באופן ד, כל עצמותי תאמרנה⁵². ובלמוד התורה נדרש, ש, כל עצמותי - באופן ד, בכל מכל כל - יהיו באופן ד, תאמרנה, שדוקא אז ישנה השלימות דכל הרמ"ח איברים ושס"ה גידים.

ובנשים ובנות, שיש להם יותר מרמ"ח איברים ושס"ה גידים - מיתוסף כמו-כן בכל הענינים הנ"ל, ע"ד השלימות דלעת"ל שאז יקויים היעוד⁵³ ד, נקבה תסובב גבר, והעיקר - שעל-דרך-זה הוא גם בנוגע להקב"ה ובני ישראל (הנקראים איש ואשה, זכר ונקבה), שנעשה, נצחוני⁵⁴ בני נצחוני!

ובאופן ד, קוב"ה חייך ואמר נצחוני בני, והיינו, שכששאלים במה מתעסק הקב"ה - המענה על כך הוא, שהתעסקותו היחידה היא, קוב"ה חייך, שהוא נמצא בשמחה הכי גדולה, בהתאם לגודל הענין ד, קוב"ה חייך!

והסיבה לשמחה זו היא, נצחוני בני נצחוני - נצחון הבנים לאחרי שהיו בגלות זמן ארוך כ"כ, ועד שהתורה אומרת שכבר, כלו כל הקיציץ, כולל כל הענינים והפרטים שבדבר!

יד. העיקר - שתיכף ומיד נעשה ה, חיוך" בכאו"א מישראל - עוד בתשיעי בתשרי, ולא מניחים לדחות זאת ח"ו לכמה זמן, אלא דוקא בתשיעי בתשרי דשנת ה, תהא שנת נפלאות בה, ו, נפלאות בכל, כולל גם שאר כל הרמזים שבדבר,

וממילא אין צורך ברמזים, מכיון שכל א', מראה באצבעו ואומר זה⁵⁵ - הנה בא כבר משיח צדקנו, ומיד נפתחת הדלת והוא נכנס (גלייך עפענט זיך די טיר און ער גייט אריין), ואתו - כל המלאכים וכל הפמליא של מעלה, ועאכו"כ, דוד מלכא (משיחא) שהוא ה, עלטער עלטער זיידע" של משיח, שענינו נמשך ומתגלה הן ב, גואל ראשון - משה רבינו, והן ב, גואל אחרון - משיח צדקנו⁵⁶. ועם כל אלה באים בודאי כל, "ישראל" ו, קוב"ה"!

ובפרט שישנו גם הענין ד, אורייתא" בשלימותו, שהרי נכנסים תיכף ליוה"כ שבו ניתנו לוחות אחרונות - , ביום חתונתו זה מתן תורה⁵⁷ דקאי על יוה"כ, וממילא מובן שלכל לראש מתחדשת נתינתן של הלוחות אחרונות, שבהם נכללים כל ה'ג' ענינים - הן לוחות ראשונות לפני השבירה, והן המעלה שבשברי לוחות, "יישר כחך ששברת"⁵⁸, והן לוחות אחרונות עצמן.

ותיכף ומיד נמצאים כל שלשת הענינים בבית המקדש השלישי והמשולש, ובו גופא - בקדש-הקדשים הכולל ג' קדושות (קדש - א', וקדשים - ב'), ובקדש הקדשים עצמו - נמצאים כל ענינים אלו באבן השתי.

ומכיון ש, ממנה הושתת העולם⁵⁹, הרי ממנה נמשכים כל ענינים אלו בכל העולם כולו, שהרי זהו החידוש (ה, אויפטו") דהגאולה השלימה הבאה תיכף ומיד ביום זה עצמו. וזוה"כ לזה תיכף ומיד, עוד לפני סעודה המפסקת, ויתירה מזו - עוד לפני הסעודה

50) תענית יו"ד, א. וש"ג.

51) פרש"י ויצא לא, לט.

52) תהלים לה, יו"ד.

53) ירמ" לא, כא.

54) ב"מ נט, ב.

55) ראה תענית בסופה. שמו"ר ספ"ג.

56) ראה לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך. וש"ג.

57) תענית כו, ב.

58) שבת פו, א. וש"ג.

59) יומא נד, ב.

שלפני, כך ששתי הסעודות תהיינה קשורות עם סעודת לווייתן ושור הבר ויין המשומר, ומילא ממשיכים ("ציט מען אריין") את הסעודה המפסקת לזמן מאוחר יותר, ככל "חסידישע סעודה!"

ובמכ"ש וק"ו מזה שאע"פ שלכתחילה אסור להתחיל סעודה, "סמוך למנחה עד שיתפלל", הרי "אם התחילו קודם המנחה ומשכה סעודתן והגיע זמן המנחה אין מפסקין"⁶⁰, שזה קאי על סתם סעודה - עאכו"כ כשהתחלת הסעודה היא לא רק בשעה המותרת אלא בשעה שבה יש ציווי על אכילתה, וציווי לאכול באופן ד"כפלים לתושי" (כנ"ל) - שודאי ממשיכים את הסעודה בהיתר גם לאחר זמנה, ובאופן דסעודת לווייתן ושור הבר ויין המשומר - הן בשר הן דגים והן יין.

טו. ועוד, והוא העיקר, שכל ענינים אלו נעשים בהתאם לתוכנה של פרשת השבוע - "האינו השמים . . . ותשמע הארץ", וכמדובר לעיל⁶¹ שזה מורה על כך שכל יהודי - בהיותו נשמה בגוף, נשמה בריאה בגוף בריא וחזק - הרי הוא קרוב לשמים (האזנה מקרוב) ורחוק מעיני ארץ (שמיעה מרחוק).

והנהגה זו נעשית הקדמה ממש לקיום היעוד ד"הקיצו ורננו שוכני עפר", ודוד מלכא (משחא) בתוכם, שהרי הוא צריך לברך לאחר הסעודה, כמאחז"ל⁶² שדוד "אומר להן אני אברך ולי נאה לברך".

ומכיון שסעודה זו תהי' תיכף ומיד ממש, ובמיוחד לאחר כל הראיות והפסקי-דינים בזה מאת כל גדולי ישראל, ועד לנשיא דורנו (כנ"ל), אשר, יש בכחם לשנות את מציאות העולם, כאמור,

הרי, הסעודות שמתכוננים כעת לסעוד, הן הסעודה הראשונה (לאלו שיסעדו ב' סעודות) והן הסעודה המפסקת - תהיינה קשורות עם הסעודה העתידה לבוא! וממילא מובן, שהסעודה המפסקת תהי' - לא "מפסקת" בין ענין של אכילה לענין של צום, ורק שמבארים ומפרשים בזה שזהו ענין של "עת רצון", ועד לה"עת רצון" דיוה"כ; אלא אין צורך בפירושים כו', מכיון שנאכל ונסעוד בפשטות מסעודת לווייתן ושור הבר ויין המשומר!...

טז. והתחלה בזה תהי' - עוד בסיום יום התשיעי בתשרי, ואח"כ נמשיך (וועט מען פארציען) את הסעודה מתוך התוועדות חסידית ("מיט אַ חסידישן פאַרבריינגען") ביום העשירי בתשרי,

ונשיא דורנו בראשנו, ביחד עם כל הנשיאים שלפניו שהוא הי' גם ממלא מקום - החל מאביו, שנשיא דורנו הוא בנו יחידו וממלא מקומו; ולפניו - אבי אביו, שאביו הי' ממלא מקומו, והנהגתו היתה באופן ד"מלכתחילה אריבער", כפתגמו הידוע⁶³ - שענינו הי' שכל העולם כולו ישתנה ממעמדו ומצבו, כך שבמקום לומר כפי שה"עולם אומר", יאמר העולם מצד עצמו ש"מלכתחילה אריבער"!!

ועד"ז בנוגע לאבי אביו - אדמו"ר ה"צמח צדק", שנקרא עלי"שם משיח צדקנו. ושם זה מזכיר את תורתו, ובפרט כפי שהיא קשורה עם פסקי-דינים שלו, וכמו-כן השו"ת שלו.

ועד"ז בנוגע לזה שאדמו"ר ה"צ"ה הי' ממלא מקומו - אדמו"ר האמצעי, ששמו "דוב"

62 פסחים ק"ט, ב.

63 אג"ק אדמו"ר מהור"י צ"ח א' ע' תר"ו.

60 טושו"ע א"ח סרל"ב.

61 שחת ש"פ וילך (שחות קודש תשנ"ב ע' 38).

מורה על ענינו, כדאיאת בגמ'⁶⁴ שענינו של דוב הוא - „מסורבל בבשר“, שזה מורה שכל הענינים נמשכים וחודרים גם בבשר, כולל גם - בבשר כפי שהוא „מסורבל“. ולזה מוסיפים גם את השם „בער“, להורות, שזה חודר גם בלשונות אמות העולם, ועד ש„דובר“ נעשית תיבה אחת ויחידה, שתוכנה וענינה הוא „מסורבל בבשר“.

וזה מורה גם על הוספה בענינים גשמיים - ע"י שמנצלים את הרגעים האחרונים בשעה זו לכך, שהסעודה תהי' סעודה כדרוש, ובהרחבה בגשמייות. ובמילא נעשה בסעודה, הן הענין ד„מסורבל בבשר“, וכמו-כן - מסורבל בדגים, ומסורבל בין שבסעודה, ובכל שאר עניני המזון שבסעודה, ועאכו"כ - בנוגע לעניני הלבושים.

י. ועוד ועיקר - שהמשך הסעודה יהי' בבית המקדש השלישי, ובו גופא - בקדש הקדשים שבו, שזהו המקום שבו היתה אכילת הכהנים, ואדרבה - בקדש הקדשים הוא עיקר האכילה שלהם.

ובמכ"ש וק"ו מזה שמצינו שבזמן גזירת המלכות, היו כהנים שחיו בכל עניניהם - הן באכילה ושתיה והן בשאר הענינים הגשמיים - בקדש הקדשים דוקא, שזהו א' הטעמים על זה שקדש הקדשים נקרא אז בכתוב בשם „חדר המטות“⁶⁵.

ויש להוסיף, שזה שקדש הקדשים נקרא „חדר המטות“ הוא מפני ששם בני ישראל והקב"ה מאוחדים באופן ד„חד“ ממש, ועד ל„הוי לבשר אחד“⁶⁶ - ש„אחד“ דלמעלה חודר ונמשך ב„בשר“ דיש הנברא הנוצר והנעשה, עד שנעשה ל„בשר אחד“ עם היש האמיתי⁶⁷.

ולהעיר, ש„אחד“ זה מזכיר ומעורר אודות האחד (י"ג) בתשרי, ההנהגה דמלכתחילה אריבער, הבא לאחרי יוה"כ ססיומו וחזתומו הוא ב„שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד“⁶⁸, ואח"כ ממשכים באמירת בשכמל"ו ג' פעמים, ולאחר-מכן אומרים „הוי' הוא האלקים“ ז' פעמים.

ועוד - והוא העיקר - שלאחרי זה מסיימים ב„לשנה הבאה בירושלים“, וכפירוש נשיא דורנו בזה⁶⁹, שתיכף ומיד „נישאים“ כולנו - „בנערינו ובזקנינו . . . בבנותינו“⁷⁰ לירושלים עתה"ק, כך, שבדרך-ממילא נמצאים „לשנה הבאה בירושלים“, ושם ממשכים בכל ענינים אלו -

החל מסיום ההכנות לסעודות דתשיעי בתשרי, ולאחר-מכן - ההמשך דאכילת הסעודות עצמן, וההמשך לאחרי זה - והוא העיקר - שזוכים לשמחה הכי נעלית!

והיינו, שביחד עם השמחה שישנה עתה (שגם היא נלקחת אתנו יחד), כפי שנמצאים בינתיים ברגע זה במעמד ומצב ד„אכתי עבדי אחשורוש אנן“⁷¹, אשר, גם שמחה זו היא למעלה מכל ענין של ידיעה, „עד דלא ידע“⁷² - ממשכים תיכף ומיד בשמחה נעלית יותר, בשמחת הגאולה, וכאמור, ש„כפורים“ בכ"ף הדמיון, מורה על שמחה הכי נעלית שהיא באיין-ערך לשמחת פורים!

יח. ועוד והוא העיקר: מכיון שענינים של עשי"ת בכלל - ובמיוחד בעמדנו כבר בתשיעי בתשרי - הוא, תשובה עילאה, הקשורה במיוחד עם לימוד התורה -

נזכה תיכף ומיד לגילוי ה„תורה חדשה מאתי תצא“⁷³, כיון שההוראה הראשונה של הקב"ה בתורתו היא - שהגאולה מוכרחת לבוא תיכף ומיד ממשו:

64 ראה מגילה יא, רע"א, וש"נ.

65 מ"ב יא, ב ובפרש"י.

66 בראשית ב, כד.

67 ראה ביאחיז לאדהאמ"צ בשלח מג, ג, ובכ"מ.

68 ואתחנן ו, ד.

69 ספר השיחות תשה"ר ריש ע' 83.

70 בא יו"ד, ט.

71 מגילה יד, א.

72 שם ז, ב.

73 ישעי' נא, ד, ויקר פי"ג, ג.

ו, "לא עיכבן אפילו כהרף עין"⁷⁴, אלא תיכף ומיד ממש - עוד לפני המשך התוועדותנו יחד, ועאכו"כ קודם התחלת הסעודות - זוכים לגאולה האמיתית והשלימה, היינו, שהיא גאולה באופן דאמת לאמיתתו, ובאופן דשלימות, וממילא נמצאים כולנו יחד, "בנערינו ובזקנינו . . . בבנינו ובבנותינו" - "וארו עם ענני שמיא"⁷⁵ - בארצנו הקדושה, ובירושלים עיה"ק, ובהר הקדש, ובבית המקדש השלישי, "מקדש אדניי כוננו ידיך", ושם גופא - ממשיכים בסעודות ב, "חדר המטות", דקאי על קדש־הקדשים, כפשטות הכתובים!...

וממילא יהי"כ נערך באופן ד, "ביום חתונתו זה מתן תורה (יום הכפורים שניתנו בו לוחות אחרונות), וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש", כפסק דין המשנה בסיום מסכת תענית. ובסיום מס' "תענית" דוקא, כיון ששם מתגלה תוכנה האמיתי של תענית - לא באופן של עינוי כו', אלא דוקא באופן ד, "מועדים טובים והאמת והשלום אהבו"⁷⁶. וכל זה, כאמור, עוד בהמשך היום דתשיעי בתשרי, דאע"פ שהתחלת ה, "תשרי" מלשון פתיחה והתחלה) היום היתה עדיין במעמד ומצב דגלות, נוסף על זה שכללות חודש תשרי הותחל במעמד ומצב הגלות - הרי זוכים תיכף ומיד לעבור מן הגלות אל המעמד ומצב דהגאולה האמיתית והשלימה.

ושם זוכים לסעודה גשמית כפסק־דין תורת החסידות⁷⁷ שסעודת לווייתן ושור הבר תהי' בגשמיות דוקא, כולל גם - השלימות בגשמיות דבגדי כהן־גדול שצריכים להיות, "לכבוד ולתפארת"⁷⁸. ובמיוחד שנמצאים אנו כבר בסיום שבעת הימים שבהם הכהן־גדול מתכונן לעבודת יהו"כ, והוא מחנך את עצמו נוסף על החינוך שבית־דין מחנכים אותו כדאייתא במשנה⁷⁹ - שגם זה יהי' בקיום היעוד⁸⁰ ד, "ואשיבה שופטייך כבראשונה ויועצייך כבתחילה".

כולל גם הרמז שבוה, שכל בני ישראל נותנים, "עצה" להקב"ה - שיביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה. וזה פועל שמחה אצל הקב"ה בראותו שבניו הם במעמד ומצב ד, "נצחוני בני", שלכן זה גורם שהקב"ה, "ימלא שחוק פיו", כביכול. ויתירה מזו - ללא, "כביכול" אלא בפשטות ובגלוי, מכיון שהאהבה ד, "נער ישראל ואהבהו" מתגלה בגלוי ממש,

וממילא מובן, שתיכף ומיד נישאים כולנו - ביחד עם כל עניני זמן ומקום, ובמיוחד עם הבית־כנסת ובית־המדרש ובית מעשים־טובים דנשיא דורנו, שבשטח זה נמצאים עתה, ובזמן זה (המבואר לעיל) נמצאים עתה - למעמד ומצב דהגאולה, ולעריכת הסעודה הכי גדולה דלווייתן ושור הבר, ונשיא דורנו בראשנו.

יט. ועוד ועיקר - דאף שדוקא דוד מלכא משיחא הוא המברך בסעודה זו (כיון ש, "לי נאה לברך"), הרי הברכה שהיא להקב"ה - הבעה"ב דכל העולם כולו, היא דוקא ע"י האורח, שכן, כל "אורח טוב" מברך לבעה"ב שאכלנו משלו במשך כל הזמנים, וממילא מובן, שגם כל יהודי בתוך כלל ישראל מברך להקב"ה - הבעה"ב דהעולם, אשר, דוקא הוא בכוחו ויכלתו להוות מאין לישי⁸¹, ועתה ממש הוא מהווה את כל הבריאה⁸², כולל - ה, "שטענדער" עם הספרים ושאר כל הענינים, ועאכו"כ - כל יהודי וכל בני ישראל יחדיו.

74) מכילתא ופרשי" בא יב, מא.

75) דניאל ז, יג. וראה סנהדרין צח, א.

76) זכרי' ה, יט. וראה רמב"ם הל' תעניות בסופן.

77) ראה אג"ק אדמ"ר שליט"א ע' עז"ו

בהערה. וש"נ.

78) תצוה כה, ב"מ.

79) ריש מס' יומא.

80) ישע"א, כו.

81) ראה תניא אגה"ק ס"ב.

82) שם שעה"ה פ"א.

והעיקר - שכל זה נעשה דוקא באופן ד"כולנו כאחד - כאיש אחד בלב אחד"⁸³, ובפרט בעמדנו במקום "אחד", ובזמן "אחד" - "אחת בשנה", דקאי על העשירי בתשרי, שהתחלתו היא כבר בתשיעי בתשרי, שהרי צריכים להוסיף מהתשיעי על העשירי, והרי ענין זה תלוי ברצונו של היהודי, ובפרט שנמצאים עתה בשעה כזו שבה אפשר כבר להתחיל את ההוספה דעשירי.

כ. ועוד והוא העיקר - שישנה כבר תכלית השלימות הן דתשיעי והן דעשירי, והן דעשירי כפי שהוא ביום התשיעי,

ולוקחים אתנו את כל חילוקי הזמנים והמקומות, ועאכו"כ והוא העיקר - כאו"א מישראל, כולל כל הברורים דמעשינו ועבודתינו, ועם כל זה עולים תיכף ומיד למעמד ומצב הכי נעלה,

אלא שמעלי' ורצוא זה נעשה מיד ה"שוב" שלאחרי זה - שממשיכים את כל הענינים בעולם-הזה הגשמי דוקא, תחתון שאין תחתון למטה הימנו, שע"ז עושים מעולם-הזה "דירה לו ית' בתחתונים"⁸⁴.

וכביאור תורת החסידות⁸⁵ בדיק הלשון "דירה", שזהו מקום שבו נמצא בעל הדירה בכל עצמותו ומהותו ובכל ענינו, כך שאינו צריך להגיע לענין ה"לבושים", ואדרבה - האופן ד"הוא בבגדו והיא בבגדה"⁸⁶ אינו הענין הרצוי כלל ("סטויג גאָר ניט, ניט דאָס איז דער ענין"), אלא צריך להיות הגילוי לא רק ד"ענין רואות את מורד"⁸⁷, אלא יתירה מזו - החוד ד"אחד באחד יגשו"⁸⁸, ועד ל"והיו לבשר אחד" - חוד נפלא, ועד ליחוד שאין כמוהו נמצא כלל!

וממילא - זוכים תיכף ומיד לסעודה דלעת"ל מתוך שמחה וטוב לבב, ביחד עם כל המשתתפים בסעודה, החל מהקב"ה בעצמו, אבל לא כפי שהוא "אויבערשטער" - מובדל למעלה (בגלוי), אלא דוקא כפי שהוא נמצא בגלוי למטה ביחד עם כל יהודי, וכאמור שזהו תוכן הענין ד"דירה בתחתונים".

ועוד והוא העיקר - שזוכים תיכף ומיד ל"תשרי ותפתח" - שמיד מרגע זה הולכים לגאולה האמיתית והשלימה, לרגע דריקוד הכי גדול, וניגון הכי שמח, ולאחר מכן - הרגע דסעודה הכי גדולה,

ועוד והוא העיקר - תיכף ומיד ממש...

כ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לנגן ניגון ההקפות לאביו הרלו"צ ז"ל.

*

[אח"כ נתן לכאו"א מהנוכחים שיחיו שטר של דולר לתת אותו (או חילופו) לצדקה].

בס"ד. ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להתלמידים שיחיו

ערב יום הכפורים לפני כל נדרי, ה'תשנ"ב

(תרגום חפשי - בלתי מוגה)

"וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל אהרן ואל בניו לאמר, כה תברכו את בני ישראל אמור להם, יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחונך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם"¹.

(83) פרש"י יתרו יט, ב. וראה מכילתא שם.

(84) ראה תנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

(85) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא. וש"נ.

(86) ראה כתובות מז, א.

(87) ישעי' ל, כ. וראה תניא פל"ו.

(88) איוב מא, ה.

(1) נוסח ברכת כהנים - נשא ו, כב ואילך.

א. במה דמסיים מתחיל - הבטחת הקב"ה ש,ואני אברכם", כולל שתי הדעות שבוה (כמובא בגמרא^א), האם ה,אברכם" קאי על הכהנים המברכים, או דקאי על כל בני ישראל המזוכרים לעיל בכתוב, "על בני ישראל", שזהו ענין עיקרי כמובן ופשוט. ומובן ג"כ ה,אברכם" בנוגע לכהנים) במכ"ש וק"ו: אם על כל מברך ישנו הכלל ד,ואברכה מברכך^ב, עאכו"כ בנוגע לבני-ישראל, ובבני ישראל גופא - שבט לוי, ובשבט לוי גופא - הכהנים המברכים, שמתקיים בהם ה,ואברכה מברכך^ב וה,אני אברכם" ביתר שאת ויתר עז, בנוגע לכאו"א מהם אנשים נשים וטף, כמובן וגם פשוט. ב. ובענין זה ישנו פסק-דין הרמב"ם^ב, בלשון ההלכה, לשון ברורה וקצרה - ד,לא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש . . אשר נדבה רוחו כו", והיינו, שכל מי שפורש מכל הבלי העולם, ומתעסק בלימוד התורה, ועד כדי כך ש,תורתו אומנתו", הרי הוא ג"כ משבט לוי - והרי זוהי ההנהגה של כל בחור-ישיבה, עאכו"כ בחור-ישיבה שלומד בתומכית-תמימים עם כל הפירושים שב,תומכי תמימים", כפי ששמענו מנשיא דורנו, שהוא הי' המנהל-פועל של הישיבה החל מיום הווסדה עד היום הזה, ועד - לעתיד לבוא, ועד - לאופן דלעד ולנצח נצחים, שהרי קדושה אינה זה ממקומה^ג, ואדרבה - הולך ומוסיף ואור, עד לאין ערוך. ובהיותו נשיא הדור, אשר, "הנשיא הוא הכל"^ג, מובן ופשוט ש, (טוב עין הוא יבורך כ"י) נתן מלחמו לדל", ובפרט שהמדובר הוא לא ב,דל" סתם, אלא בהתוכן והענין ד,דל" שזוהי העבודה ד,ונפשי כעפר לכל תהיי", ולהם, "נתן מלחמו" - מהענינים שהיו דם ובשר כבשרו ברוחניות, וכמו-כן דם ובשר כבשרו בגשמיות. וכמו-כן הוא בנוגע להמשכה ד,ואני אברכם" שהיא בנוגע לכל הענינים: הן ברוחניות והן בגשמיות והן בגשמיות והן ברוחניות, מתחיל מ,אברכם" בנוגע לתורה-אור - הצלחה רבה ומופלגה בלימוד התורה, הן נגלה תורה והן פנימיות התורה, ובאופן דלימוד נגלה תורה ופנימיות התורה גם יחד, שאז הרי זו "תורה תמימה" בהתאם לענינה של תומכית-תמימים, כמבואר ע"י המנהל-פועל דהישיבה, שנגלה ופנימיות הם לימוד אחד ויחיד, אלא שבו גופא - יש חלקים שהם יותר נגלה ויש חלקים שהם יותר פנימי. ג. וכאמור - "טוב עין הוא יבורך", ומובן, שכל הלומדים בישיבות הרי הם בכלל "טוב עין", ובמילא נעשה בהם - "הוא יבורך", שהם מתברכים בכל המצטרך להם, וביתר שאת ויתר עז - בהמצטרך להם בתור "טוב עין", בכדי להיות "טוב עין" כדבעי, כביאור המנהל-פועל בזה, שהי' בנו יחידו של נשיא הדור בימים ההם, וממלא מקומו. ובפרט שהם מקיימים גם "מלחמו נתן לדל", וממילא מובן שזה מוסיף ב,הוא יבורך", הן בנוגע לעצמם, והן בנוגע לאלו שנותנים להם מלחמם, אשר, בערכם נחשבים המה ל,דל". ובפרט ש,אין אדם יודע מה שבלבו של חברו^ד, והרי עבודת ה' היא עבודה שבלב, רעותא דליבא, ועד לפנימיות הלב, לחישו דליבא. ומובן, שעל ידם נמשכות כל הברכות לכל עם ישראל, אנשים נשים וטף - שבכל אחד מהם, בתוך כלל ישראל, מתקיימים כל הברכות, כולל גם בכאו"א בפני-עצמו, שהרי "כאו"א חייב לומר בשבילי גברא העולם^ה - כל הברכות בכל הענינים, הן ברוחניות והן בגשמיות. וממילא, יש לכל אחד מהם - גוף בריא ונשמה בריאה, ובאופן שניכר בגוף

7 משלי כב, ט. וראה נדרים לה, א.

8 ראה "התמים" ח"א ע' כג ואילך.

9 פסחים נד, רע"ב.

10 סנהדרין לו, סע"א.

2 חולין מט, סע"א.

3 לך לך יב, ג.

4 הל' שמיטה ויובל בסופן.

5 ראה ע"ח ש"ד פ"ג. של"ד פ"ג. של"ה פ"א.

6 פרש"י חוקת כא, כא.

שהנשמה היא „חלק אלקה ממעל ממש“¹¹, וכמו־כן ניכר בגלוי שהוא „חד“ עם היש האמיתי, במכ"ש וק"מ מהמובן מתורת הבעש"ט בנוגע לכל דבר בעולם, שהיש הנעשה הוא חד עם היש האמיתי¹².

ומתקיים בכל אחד מהם, ומאתנו, בתוך כלל ישראל, כל הברכות מכל המקומות, ועד לברכות הנמשכות ממקור הברכות, שזהו נשיא דורנו, דמכיון ש„הנשיא הוא הכל“ הרי מובן שהוא „מקור הברכות“ דכל הדור.

ועד שנעשה „הוא יבורך“ בנוגע ל„הוא“ האמיתי, דקאי על עצומ"ה, שהוא מתברך ונמשך (ברכה מלשון הברכה והמשכה¹³) בכל עניני הדור, עאכו"כ בכל אנשי הדור, ועאכו"כ ב„אתם קרויין אדם“¹⁴ על־שם „אדמה לעליון“¹⁵ – שכל הברכות שהם „דומה לעליון“ נמשכים עד לעולם־הזה התחתון, ובגלוי.

ומתקיימים כל הברכות האמורות, הן בפנימיות והן בגלוי, ובשניהם גם יחד. ועד שזה נעשה ענין „חד“ וברכה יחידה, שמקורה מענין „חד“, ועד לנקודה דכל הענינים – עצומ"ה. ד. ויש לקשר זה עם יום הכפורים „אחת בשנה“¹⁶, על־פי המבואר בספרים¹⁷ שה„אחת בשנה“ הוא לא רק בנוגע לאחת בזמן – יוה"כ, אלא גם „אחת“ בנבראים שבעולם, החל מ„גוי אחד בארץ“¹⁸,

ועוד וגם זה עיקר, ולא רק „גם“ אלא עיקר – שישנו ה„אחת“ גם בארץ (מקום), בארץ הלזו – התחתונה לכאורה, ולאמיתותה של דבר הרי היא „ארץ אשר גוי' תמיד עיני הוי' אלקיך בה“¹⁹, שע"י העינים באה לידי ביטוי וגילוי („זאגט זיך ארויס“) כל מציאותו של בעל העינים, על כל פרטי ועניני, „בכל מכל כל“, ובענינו – המציאות ד„הוי' אלקיך בה“.

וממילא נעשה „אחת“ הן בגוף ובנפש, והן בעולם,

ועוד ועיקר – „אחת“ גם בתורה, ובעיקר בתורה – שהרי כל הענינים נמשכים מן התורה, כיון שע"י התורה נברא כל העולם, שלכן התורה וישראל נקראים „ב' ראשית“²⁰. וכל ענינים אלו נמשכים ומתגלים למטה, ובפרט בעמדתנו קרוב להזמן שבו יתגלה בכל הבריאה ה„אמת הוי' לעולם“²¹, אפילו במין החי, ובמין הצומח ועד למין הדומם, שבהם יהי' ניכר בגלוי ה„אמת הוי'“ – לא רק „לעולם“ אלא גם „בעולם“, ועד שניכר בהם הענין („דער ענין“) דעצומ"ה. וביחד עם זה נשארים כל עניני העולם במציאותם, ואדרבה – העולם עצמו מכריז, לא רק ש„אין עוד מלבדו“²², אלא תירה מזו – ש„אין עוד“²³.

ה. ויהי רצון שיקויים בכל ישראל, ובפרט בתלמידי תומכי תמימים ה„אתם נצבים היום כלכם לפני הוי' אלקיכם“²⁴, וכפירוש החסידות²⁵ ד„נצבים“ הוא מלשון „נצב מלך“²⁶, ו„מאן מלכי רבנן“²⁷ – כל מי שמתעסק בלימוד התורה.

(20) פרש"י ר"פ בראשית.

(21) תהלים קיז, ב.

(22) ואתחנן ד, לה.

(23) שם, לט. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 202 הערה 86.

(24) ר"פ נצבים.

(25) אוה"ת נצבים ס"ע ארא ואילך.

(26) מ"א כב, מה.

(27) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב.

(11) תניא רפ"ב.

(12) ראה ביאורו לאדהאמיצ בשלח מג, ג. ובכ"מ.

(13) תו"א מקץ לז, ג. ובכ"מ.

(14) יבמות סא, רע"א.

(15) ראה שלי"ג, רע"א. ועוד.

(16) ס"פ תצוה. אחרי טז, לד.

(17) ראה סה"מ מלוקט ח"א ע' רמה. ועוד.

(18) ש"ב ז, כג. ועוד.

(19) עקב יא, יב.

כולל גם - כל הפירושים שבכל תיבות הפסוק, ד"לפני הוי"ו פירושו הפנימיות דהוי", וגם זה נעשה "הוי" אלקיכם" - כחכם וחיות שלכם. ושייכות מיוחדת לזה עם שבת-שובה (שובה ישראל עד הוי"ו אלקיך"²⁸) ד"מיני' מתברכין כולה יומין"²⁹, עאכו"כ יום הרביעי בשבוע שבו נתלו שני המאורות הגדולים, שכנגד תורה שבכתב ותורה שבעל-פה, כמדובר כמה פעמים³⁰.

וזוהי שלחותם של כל לומדי תורה, ובפרט תלמידי תומכי-תמימים, שהם נעשים ה"צנורות", השלוחים והשליחים - שעל-ידם נמשכים כל הענינים לכל בני-ביתם ולכל השייך להם, ועד לאלו שעליהם נאמר³¹, "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכי' מאושר - אל תקרי מאושר אלא מראשו תמכין לאורייתא", ששייך במיוחד לראש השנה ("מראשו"), וכמו-כן ליוה"כ הנקרא ג"כ בשם "ראש השנה"³², להיותו הפנימיות דר"ה³³.

1. וכל זה הוא בהוספה על המדובר בשיחה הקודמת - בה נכללים גם כל הנמצאים כאן בתור כלל ישראל, שבה דובר גם אודות "בכל מכל כל", כל ישראל באופן ד"ואהבת לרעך כמוך"³⁴, וכפירוש רש"י³⁵ ד"רעך" קאי גם על הקב"ה "רעך ורע אביך"³⁶, דקאי על ה'ג' אבות שעליהם נאמרו הברכות ד"בכל מכל כל".

וזוכים לשנה טובה ומבורכת "בכל מכל כל" כולל גם הגימטריא ד"בכל מכל כל" - "קבץ"³⁷, שהיא נעשית שנת הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד, מפני שתיכף ברה"ה נכתב ונחתם כבר ה"תקע בשופר גדול לחרותנו" - תיכף ומיד ממש.

וכולנו הולכים יחד בתוך כלל ישראל, "בנערינו ובזקנינו . . בבנינו ובבנותינו" - לארצנו הקדושה, ולירושלים עינה"ק, ולהר הקדש, ולבית המקדש השלישי, שהוא ג"כ משולש.

ולהעיר מהשייכות המיוחדת ליוה"כ, כפירוש תורת החסידות³⁸ על הפסוק³⁹ "יחינו מיומיים ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו" ד"יומיים" קאי על ה'ב' ימים דר"ה, יומא אריכתא⁴⁰, שהם נמשכים ומתגלים "ביום השלישי" דקאי על יוה"כ.

ועוד בתחילת יוה"כ זה - זוכים תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, כך שכל השנה נעשית "חי' תהי' שנת נפלאות בה - בכל מכל כל", ועוד והוא העיקר - תיכף ומיד ממש.

(34) קדושים יט, יח.

(35) שבת לא, א.

(36) משלי כז, י"ד.

(37) ראה חידושי הת"ס ב"ב טז, סע"ב ואילך.

(38) לקו"ת דרושי ר"ה סג, סע"ב.

(39) הושע ו, ב.

(40) שו"ע אדה"ז או"ח סת"ר ס"ג. ועוד.

(28) הושע יד, ב.

(29) זח"ב סג, ב. פה, א.

(30) ראה לקו"ש ח"ל ע' 10 ואילך. וש"נ.

(31) משלי ג, יח. זח"ג נג, ב. וראה סה"מ

תרצ"ט ע' 68 ואילך.

(32) יחזקאל מ, א. תוד"ה ואת - נדרים כג, ב.

ראש"ש סוף יומא.

(33) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נח, א. א. סד, א.

בלתי מוגה

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של
כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א
 למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים
 ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש
 הוכן לדפוס ע"י יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובתינו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>